

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 7.12.2011
COM(2011) 859 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**за изпълнението на Решение № 1297/2008/ЕО на Европейския парламент и на
Съвета от 16 декември 2008 г. относно Програма за модернизиране на
европейската статистика относно предприятията и търговията (MEETS)**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

за изпълнението на Решение № 1297/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно Програма за модернизиране на европейската статистика относно предприятията и търговията (MEETS)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

По силата на член 6 от Решение № 1297/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно Програма за модернизиране на европейската статистика относно предприятията и търговията (MEETS) (наричано по-нататък „Решение MEETS“) „до 31 декември 2010 г. и след това ежегодно до 2013 г. Комисията предоставя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно изпълнението на Програмата MEETS“.

Настоящият доклад е вторият поред доклад, съдържащ общ преглед на напредъка на държавите-членки и Комисията (Евростат) при изпълнението на дейностите по Програмата MEETS след предишния отчетен период. В първия доклад се обърна особено внимание на действията, започнати и/или продължени в годишните работни програми за 2009 г. и 2010 г. През тези първи две години нивото на изпълнение на оперативните кредити на MEETS бе почти 80 %¹. Основното обяснение за тази цифра е намалената способност на държавите-членки да участват в проекти на ЕС след икономическата и финансова криза от 2008 г.

Настоящият втори доклад обхваща досега постигнатите първоначални основни резултати, както и главните инициативи, съдържащи се в приетата през 2010 г. годишна работна програма за 2011 г.

Всички дейности по MEETS са в съответствие със стратегията, установена в Съобщението на Комисията до Европейския парламент и Съвета от 10 август 2009 г. за метода за изготвяне на статистическата информация на ЕС: визия за следващото десетилетие².

2. ЦЕЛИ, ГОДИШНИ ДЕЙСТВИЯ И ПРИОРИТЕТИ

Въпреки че програмата MEETS продължава до края на 2013 г., първата цялостна оценка се извърши в края на 2010 г. След това оценяване в Годишната работна програма за MEETS за 2011 г. бяха направени корекции. Програмата бе оптимизирана, което доведе

---

¹ В Годишния доклад за дейността за 2010 г. Евростат посочи наличието на изключение относно усвояването на кредити по MEETS в бюджета за 2010 г. Това изключение бе взето предвид при изчисляването на нивото на изпълнение на оперативните кредити по MEETS за първите две години.

² COM(2009) 404.

до преразглеждане на няколко проекта и годишни дейности по MEETS и до преминаване към по-малко на брой стратегически насоки.

Основните стълбове на програмата MEETS продължават да са мрежите за сътрудничество в Европейската статистическа система (ЕСС), наричани още „мрежи ЕСС“. Всички осем планирани мрежи ЕСС вече са действащи, като последната стартира в началото на 2011 г. Вследствие на оптимизирането работната програма за 2011 г. предвижда по-дълъг срок на подпомагане на няколко от тези мрежи ЕСС под формата на многогодишни безвъзмездни средства, вместо годишни такива.

Освен това бяха предоставени средства за сключване на индивидуални споразумения с Националните статистически институти (НСИ) за отпускане на безвъзмездни средства и бяха сключени редица договори за провеждане на външни проучвания. В момента текат и други проекти, които нямат финансово отражение или са интегрирани в други дейности.

Бюджетът на ЕС за работната програма за 2011 г. е общо малко над 11 млн. EUR. Той обхваща 19 годишни действия, плюс техническата и административната подкрепа, необходими за изпълнението на програмата. Най-често използваният инструмент за финансиране на действията (около 90 %) бе предоставянето на безвъзмездни средства или чрез мрежите ЕСС, или под формата на индивидуални субсидии.

2.1. Цел № 1: Да се преразгледат приоритетите и да се разработят целеви набори от показатели за нови области

Идентифициране на областите с по-малко значение

След приемането на нов стратегически подход от Комитета на Европейската статистическа система през ноември 2010 г., областите с по-малко значение в бизнес статистиките и статистиките относно търговията се идентифицират в рамките на **годишния статистически преглед на приоритетите на Евростат**. Преразглеждането през 2010 г. доведе до оптимизиране на програмата MEETS и идентифициране на редица негативни приоритети, които е необходимо да се разработят допълнително в конкретни предложения за изменение на съществуващите законодателни актове. Те засягат статистиките/сериите „Единици по видове дейност“ в приложения 2 и 4 от регламента относно структурната бизнес статистика³ и променливата за промишлените нови поръчки в приложение А към регламента относно краткосрочната статистика⁴. Освен това продължава работата по намаляване на изискванията по отношение на Интрастат и за промяна на съотношението в статистиката за международната търговия със стоки и услуги в полза на услугите.

³ Регламент (ЕО) № 295/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 г. относно структурната бизнес статистика (преработен) *ОВ L 97, 9.4.2008 г., стр. 13.*

⁴ Регламент (ЕО) № 1165/98 на Съвета от 19 май 1998 г. относно краткосрочната статистика. *ОВ L 162, 5.6.1998 г., стр. 1.*

Развитие на нови области (групи предприятия, глобализация, предприемачество, иновации)

В края на 2010 г. въз основа на резултатите от първоначалното проучване започна методологична работа, свързана с разработването на **статистика за групите предприятия** в две приоритетни области, а по-специално „търговия в рамките на групата“ и „научноизследователска и развойна дейност и иновации“. Проведе се общоевропейска консултация с мултинационалните предприятия за осъществимостта на централното отчитане на тези данни от дружеството-майка. В допълнение след подробно проучване на наличната в момента информация на национално и европейско равнище, бе изготвен опис на различните възможни начини на събиране на данни относно двете ключови области, свързани с групите предприятия. И двете дейности доведоха до препоръки как най-добре да се събират данните в съответните две области и осигуриха методологична база за събиране на данни за ЕСС за групи предприятия чрез техните дружества-майки. Първоначалната оценка на тази методологична работа ще бъде интегрирана в дейностите на мрежите ЕСС относно профилирането на големи и сложни мултинационални групи предприятия, преди да започнат пилотните проучвания (вж. цел 2).

Проучването на наличността в рамките на ЕСС и изчисляването на показателите, предложени в Ръководството за **показателите за икономическа глобализация** на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), приключи в началото на 2011 г. След оптимизирането на програмата MEETS ще се проведе допълнителна методологична работа и организиране на пилотни проучвания в рамките на мрежата ЕСС относно измерване на световните вериги за създаване на стойност (вж. цел 3).

Що се отнася до мониторинга на политики, свързани с **предприемачеството**, продължава работата по разработване на правна рамка за събиране на хармонизирани данни за бизнес демографията на работодателите. В допълнение през 2011 г. започна първото общоевропейско доброволно събиране на данни относно предложените показатели за силен растеж на иновативните предприятия, обслужващи новосъздадения „основен показател за иновации на Съюза“ в контекста на стратегията „Европа 2020“. Продължи и сътрудничеството с ОИСР с разработването на съвместна програма за показателите за предприемачеството (ППП) и разработването на определящите фактори за предприемачеството, включващи резултатите от семинар, проведен в края на 2010 г.

2.2. Цел № 2: Да се постигне съгласувана рамка за свързаната с бизнеса статистика

Интегриране на понятия и методи в правната рамка

Мрежата ЕСС относно **съгласуваност на концепциите и методите на статистиката, свързана с бизнеса и търговията**, създадена през 2010 г., започна работа по списък относно прилагането на статистически единици и техните определения в държавите-

членки. В началото на 2011 г. бяха организирани семинари с експерти от Евростат и НСИ, на които се състави и изпробва въпросник за събиране на допълнителна информация. В допълнение бе съставен доклад, съдържащ основните въпроси за разглеждане, както и планираните методи и процедури. Освен това бе извършена подготовка за започване на работа в началото на 2012 г. по целевото население, рамките, референтния период, класификациите и тяхното прилагане (разбивките, специалните обобщени показатели), и характеристиките и определенията.

Проектът „**Подобряване на съгласуваността между платежния баланс и статистиката за международните транзакции**“ бе приключен. Резултатите от този проект, включително препоръките и подробна таблица с данни за преобразуването, допринесоха за работата на оперативната група за съгласуваност между статистиката за платежния баланс и статистиката за търговията.

Разработване на статистика за групи предприятия

Може да се отчете значителен напредък в контекста на **регистъра EuroGroups**⁵, който има за цел да осигури последователни и съгласувани изследователски рамки за получаване на висококачествени статистически данни относно глобализацията.

Мрежата ЕСС за методология на регистъра Eurogroups премина нов етап в разработването на методология относно процесите на централните и национални регистри Eurogroups и модела на данни (регистър Eurogroups версия 2). Съвкупността на регистъра Eurogroups от 5000 мултинационални групи предприятия (МГП) бе приключена и се започна работа по разширяване на съвкупността от регистъра Eurogroups, която достигна общо 10 000 МГП. На държавите-членки бяха изпратени насоки за методологията на регистъра Eurogroups. В момента продължава анализът на цялостното обхващане на съвкупността на регистъра Eurogroups за предприятията с чуждестранен контрол и статистическите данни за преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ).

В допълнение отпуснатите през 2009 г. безвъзмездни средства (16 субсидии) и през 2010 г. (8 субсидии), спомогнаха за определянето на свързаните с регистъра Eurogroups процеси и методи на национално равнище за въвеждане, валидиране, сливане и извличане на данни от регистъра Eurogroups в националните регистри. Те обхванаха и определянето и първия етап от изграждането на инструменти за автоматизиране, където е възможно, на свързаните с регистъра Eurogroups процеси на национално ниво и за подобряване на качеството на данните в регистъра Eurogroups. Всички държави-членки имат достъп до всички резултати от тези действия по финансиране с безвъзмездни средства, така че могат да се възползват от този достъп, за да подготвят и разработят националното прилагане на регистъра Eurogroups.

---

⁵ Правното основание е Регламент (ЕО) № 177/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 20.2.2008 г. за установяване на обща рамка за регистрите на предприятията за статистически цели и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2186/93 на Съвета. ОВ L 61, 5.3.2008 г., стр. 6.

Мрежата ЕСС за профилиране на големи и комплексни мултинационални групи предприятия е част от рамката на регистъра Eurogroups. Целта ѝ е получаване на координирани и съдържателни структури от статистически единици и постигане на съгласие относно отчитането на статистическите данни за групите предприятия. През 2010 г. се проведе проучване за осъществимостта на международното профилиране и проучване относно статистическите единици, свързани с МГП. Последвалата методологична работа ще бъде допълнително разработена, като бъдат взети предвид текущите проучвания. Осъществимостта на прилагането на препоръката за определението за предприятие ще бъде оценена в рамките на дейностите на мрежата ЕСС за съгласуваност.

Провеждане на изследвания на Общността с цел намаляване на тежестта върху предприятията

Изготвя се проучване на методологичните въпроси, свързани с използването на схеми на ЕС за изготвяне на извадки при събирането на данни.

2.3. Цел № 3: Да се подкрепи прилагането на по-ефективен начин за изготвяне на статистика относно предприятията и търговията

По-добро използване на данните, които вече съществуват в статистическата система, включително на възможността за изготвяне на оценки

Работата по „съхраняване на данни и свързване на данните при изготвяне на бизнес статистика“ се извършва от мрежата ЕСС, създадена през втората половина на 2010 г. Първата стъпка на мрежата ЕСС бе започването на преглед на съществуващите подходи за свързване и съхраняване на данни. Разработен бе въпросник, който бе изпратен на държавите-членки на ЕСС и Швейцария, за да се създаде опис на текущите най-добри практики в интегрираните системи за бизнес данни и да се получи обща представа за срещаните проблеми и желаните решения. Резултатите бяха представени и обсъдени на семинар, който се проведе през април 2011 г. Изследването и дискусиите показаха нуждата от анализ на няколко широкообхватни теми, свързани със създаването и поддържането на „хранилище“ за данни. Те включваха точно определение/обхват на статистическото „хранилище“ в дадената мрежа ЕСС, метаданните, позицията/ролята на регистъра на предприятията, поверителността и несъгласуваността на данните и качеството. Мрежата ЕСС ще изпълнява ролята на експертна група — като изгражда информационна база, дефинира и предоставя насоки и също така предоставя услуги под формата на партньорски проверки и консултации.

Освен това бе постигнат значителен напредък и в трите проекта за **свързване на микроданни за индивидуални статистически данни:**

- Бе проведено упражнение, включващо структурна бизнес статистика, данни относно външната търговия и **свързване на микроданни относно възлагането на външни изпълнители** и се разработи методология за това извличане на данни и свързване на микроданни. Резултатите са взети под внимание в друго значимо действие,

започнало в началото на 2011 г. с въвеждането на мрежата ЕСС за **измерване на световните вериги за създаване на стойност**. Тази мрежа ЕСС ще се занимае с една от основните инициативи, залегнали в стратегията „Европа 2020“, а целта ѝ е да събере данни за все по-глобализиращата се стопанска дейност и организация и влиянието ѝ върху създаването на работни места и устойчивия растеж. Проектът също така има за цел, чрез разработване и предоставяне на показатели за икономическата глобализация, да помага на създателите на политики да вземат решения въз основа на повече информация и да следят глобализацията/интернационализирането на икономиката.

- В резултат от проучването, проведено за проекта „Нови статистически показатели относно **външната търговия по характеристики на стопанската дейност**“, е налице ръководство от съставителите за изготвяне на статистически данни относно международната търговия по характеристики на предприятието, въз основа на връзката между данните за търговията и информацията в регистъра на предприятията. Проучването съдържа и информация за методологичните въпроси, свързани със събирането на комбинирани статистически данни относно външната търговия и бизнеса. Вследствие на това в редактираните регламенти за Интрастат и Екстрастат бе включено изискване да се събират тези статистики на годишна база. Редовното изготвяне на тези данни започна през 2011 г. като 2009 г. е първата референтна година. В момента текат няколко пилотни проучвания, за които на държавите-членки бяха отпуснати безвъзмездни средства, с цел да се идентифицират и разработят нови статистически показатели, които съчетават статистиката относно търговията и бизнес статистиката. Допълнителна цел на тези проучвания е усъвършенстването на качеството и методологията на съставянето на тези нови показатели.
- Мрежата ЕСС за **свързване на микроданни относно използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ)** в момента проучва осъществимостта на алтернативни изследователски стратегии за подобряване на представителността на данните в свързани набори от данни, включително и анализа на разходите и ползите.

Като част от проекта „**Методология на съвременната бизнес статистика (оптимално изготвяне на извадка, метод за оценяване, основан на модели, интегриране на данни)**“ се работи по преразглеждане на Ръководството за методите за европейска бизнес статистика и по методологични разработки в ключови области като интегриране на изследванията, съвременни методи за събиране на данни и нови техники за оценяване.

По-добро използване на вече съществуващите в икономиката данни

За да подпомогне държавите-членки да **използват административни данни за статистически цели** по най-ефективен начин, програмата MEETS осигурява финансова подкрепа на НСИ, за да разработят свои системи за събиране и обработване

на данни. Вследствие на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства с 16 НСИ през 2009 г. бяха въведени нови начини за осъвременяване на регистрите на предприятията за статистически цели и иновативни методи за оценяване на данните за микро- и малките предприятия, бе създаден инструментариум за проверка на качеството, коригиране на грешки и съхраняване на данните. Това ще доведе до намаляване на тежестта за отчитане на дружествата и ще повиши качеството на статистическата информация.

Мрежата ЕСС за използване на административни и счетоводни данни, започнала дейност през 2009 г., продължава да проучва практическите въпроси, свързани с използването на тези данни за изготвянето на статистически данни, общи за всички НСИ. Резултатите от научноизследователската и аналитична работа, извършена в първите две години от дейността, ще бъдат допълнително развити в препоръки и разпространяване на добрите практики. Основните постигнати досега резултати се отнасят до подготовката на общ преглед на националните практики за използване на административни данни, описанието на националните практики за използване на различни методи за оценка на непълни набори от данни при използване на административни данни за краткосрочна статистика и изготвянето на списък с показатели за оценка на качеството на бизнес статистиката, основани на административни данни.

Разработване на инструменти за по-ефективно извличане, предаване и обработване на данни

В рамките на проекта „По-добро използване на митнически данни за статистиката за външна търговия (Екстрастат)“ в края на 2010 г. бяха подписани няколко споразумения с държави-членки за отпускане на безвъзмездно финансиране. Целта е да се осигури подкрепа за адаптирането на техните системи за събиране на данни за статистиката на Екстрастат към новите митнически системи, въведени с модернизирания митнически кодекс⁶. Първите резултати се очакват до началото на 2012 г.

За проекта „Улесняване на използването на Комбинираната номенклатура“ индивидуалните безвъзмездни средства, отпуснати на националните статистически институти, осигуриха помощни средства по отношение на класификацията за деклариращите в рамките на Интрастат. Бяха разработени уеббазирани инструменти и други материали, които улесняват идентификацията на правилните кодове на стоките. Това ще повиши качеството на данните и ще намали тежестта за респондентите.

През месец април 2011 г. държавите-членки бяха поканени за участие в проекта „Улесняване на прехвърлянето на данни от предприятията към националните статистически институти“. Ще се осигури подкрепа за разработването на

---

⁶ Регламент (ЕО) № 450/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Митнически кодекс на Общността (Модернизиран митнически кодекс), ОВ L 145, 4.6.2008 г., стр. 1.

информационни системи за събиране на статистически данни от предприятията, за разработването на национални статистически класификации и създаването на национални статистически класификации на езика XBRL.

2.4. Цел № 4: Да се модернизира Интрастат

Хармонизиране на методите за подобряване на качеството при опростена Интрастат

В резултат от оптимизирането двата проекта — „Подобряване на качеството на данните в рамките на опростената система на Интрастат“ и „Намаляване на асиметриите в Интрастат“ — стартирани в началото на програма MEETS, в края на 2010 г. се сляха в един проект под името „Хармонизиране на методите за подобряване на качеството на статистиката относно търговията в рамките на ЕС“.

В рамките на този нов проект държавите-членки продължават да получават подкрепа за съгласуване на асиметриите и разработване и прилагане на мерки за подобряване на качеството в съответствие с методологичните насоки, разработени през 2010 г. в рамките на обществена поръчка за услуги. Двете съгласувания на равнището на ЕС, организирани през 2009 и 2010 г., доведоха до коригиране и/или предотвратяване на редица съществени асиметрии, а също така показаха необходимостта от допълнително подобряване на методологичните инструкции за някои конкретни стоки (газ, електричество, плавателни съдове, самолети). Отпуснати бяха безвъзмездни средства на държавите-членки за осъществяване на упражненията по съгласуване.

По-добро използване на административните данни

През 2010 г. бяха отпуснати безвъзмездни средства за повишаване на използването на административни данни от държавите-членки при изготвянето на статистически данни. Проектите все още не са приключили. Те се отнасят до използването на административни данни за валидирането на данни, събрани в системата Интрастат, и (допълнителното) разработване в няколко държави-членки на съвместни системи за събиране на данни за Интрастат, ДДС и Системата за обмен на информация за ДДС (VIES).

Подобряване и улесняване на обмена на данни в рамките на Интрастат

Проведените проучвания и подкрепата, която бе осигурена на държавите-членки, доведе до нараснало използване на електронни средства и технологии за валидирането на данни чрез автоматизирани процеси и до прилагането на усъвършенствани статистически понятия за откриване на грешки и автоматично поправяне.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Решението относно MEETS съдържа изложение на действията, които ще бъдат финансирани по време на срока на програмата. Това обосновава относително големия

брой инициативи, предприети през първите две години на програмата. Обаче едно от последствията от икономическата и финансовата криза от 2008 г. бе „насищането“ по отношение на възможностите за финансиране в НСИ, дължащо се на недостиг на човешки ресурси. Затова възникна необходимост от оптимизиране на програмата чрез интегриране на някои инициативи и/или пренасочването им към шестте основни области, организирани чрез мрежите ЕСС: съгласуваност на концепциите и методите, регистър Eurogroups, профилиране на големи и комплексни мултинационални групи предприятия, свързване на микроданни и съхраняване на данни за изготвяне на статистика, методология за бизнес статистика и използване на административни и счетоводни данни.

Мрежите ЕСС, започнали да функционират през 2009 г. или в началото на 2010 г., извършиха значителна работа, особено по методологията на регистъра Eurogroups, профилирането и използването на административни данни. За другите главни стълбове на програмата MEETS (съответствие на законодателните актове, инициативи за съхраняване на данни и свързване на данни) дейностите бяха свързани с подготвителна работа, внедряване на основната инфраструктура (стартване на мрежите ЕСС, споразумения за безвъзмездно финансиране на множество бенефициери и др.) и създаване на мрежи от национални експерти.

В допълнение продължи и финансирането с отделни безвъзмездни средства, основно с цел да се подпомага напредъкът в методологията и да тестват някои методологични препоръки, но също така и да се разработи инструментариум за по-ефективно извличане, пренасяне и обработка на данни. Вече са налични определени резултати, но повечето действия са в процес на извършване.

Важно е да се разглеждат всички действия като взаимосвързани инициативи, с цел националните процедури за събиране на статистически данни относно предприятията и търговията да станат по-ефективни. Това предполага дългосрочен ангажимент и постоянно наблюдение. През 2012 г. и 2013 г. ще се изготвят нови доклади за напредъка. Окончателната оценка ще се извърши в началото на 2014 г.